

آمریکا در پی چیست؟

کوروش احمدی

دیپلمات پیشین

پرسشی که از ۱۸ تیر به این سو یعنی بعد از شروع دور جدیدی از تجاوزات غیرقانونی و متخلفانه آمریکا علیه ایران مطرح است، این است که هدف دولت ترامپ از این تجاوزات جدید چیست؟ تقریباً بلافاصله بعد از امضای یادداشت تفاهم، تنش بین دو کشور بر سر تنگه هرمز بالا گرفت و تردد در تنگه همواره در مرکز این تنش‌ها قرار داشته است. نخستین موج تنش در روزهای بعد از امضای یادداشت تفاهم در ۲۷ خرداد در رابطه با اعلام یک مسیر عبور توسط عمان و سازمان دریانوردی بین‌المللی (IMO) در جنوب تنگه هرمز شکل گرفت. از این مسیر که در دوم تیر اعلام شد، به‌عنوان یک مسیر موقت و با هدف تخلیه دریانوردان و کشتی‌های گیرافتاده در خلیج فارس سخن رفته بود. ایران به این اقدام عمان و IMO اعتراض کرد و آن را مغایر با مفاد یادداشت تفاهم و نقض صلاحیت‌های ایران دانست. تفاسیر متفاوت و متعارض آمریکا و ایران از بند ۵ یادداشت تفاهم، منشا اصلی این اختلاف بود و عمان نیز مدعی بود که تفاهم بین این دو کشور نمی‌تواند ناقض حاکمیت آن کشور باشد. ایران بر آن بود و هست که بند ۵ ایجاد ترتیبات لازم برای عبور از تنگه هرمز را انحصاراً در صلاحیت ایران دانسته و «سازمان تنگه خلیج فارس» را که توسط ایران برای مدیریت تردد در تنگه ایجاد شده، اعلام کرده بود که شناورها فقط در صورت دریافت مجوز قبلی از این سازمان مجاز به تردد در مسیرهای مجاز هستند. در مقابل آمریکا و IMO مدعی بودند بند ۵ فقط درباره بازگشایی و شروع مذاکره با عمان و بحث با دیگر کشورهای منطقه برای «اداره آینده» امور تنگه است. آنها همچنین مدعی‌اند که «اداره تنگه» در چارچوب ماده ۴۲ کنوانسیون حقوق دریاها و اموری مانند تنظیم ترافیک و نظارت بر آن، وضع مقررات برای ایمنی کشتیرانی، مسائل زیست‌محیطی، ماهگیری و مانند آن است. با ادامه این اختلاف‌نظر‌ها و اصابت موشک و پهپاد به برخی شناورهای عبوری از مسیر عمانی، تردد در این مسیر متوقف شد. مذاکراتی نیز که در عمان و قطر برای رفع مشکل انجام شد، بی‌نتیجه ماند و ادعای طرف مقابل مبنی بر اینکه در ۱۶ تیر سه موشک به سه کشتی در آب‌های عمان اصابت کرده است و اعلام اعاده محاصره دریای در ۲۴ تیر، علماً و رسماً در حکم فروپاشی یادداشت تفاهم بود.

با این تفاسیل می‌توان گفت اختلاف‌نظر درباره تنگه هرمز، بهانه آمریکا برای تجاوزات جدید از ۱۸ تیر و انجام تبلیغاتی در سطح بین‌المللی برای موجه جلوه‌دادن تجاوزات بوده است. درحالی‌که روشن است آمریکا می‌توانست برای رفع اختلاف‌نظر از طرق دیپلماتیک اقدام کند. به هر حال، روشن است که موضوع تنگه هرمز برای شخص ترامپ به یک مسئله مهم و حیثیتی تبدیل شده و بعید است او به‌راحتی با شرایط و خواسته‌های ایران درباره تنگه موافقت کند؛ خاصه آنکه عمان نیز طی هفته‌های گذشته سیاست سازش‌ناپذیری در پیش گرفته است.

استراتژی آمریکا در جنگ جاری عمدتاً بر تنگه هرمز و ادعای «بازگشایی» آن متمرکز است. برای این منظور، آمریکا بر هدف ایجاد اختلال در توان نظارتی و پایشی ایران در سواحل جنوب و جزایر ایرانی متمرکز شده و زیرساخت‌های مخابراتی و راداری و نیز امکانات آقندی ایران شامل امکانات موشکی و پهپادی را از چابهار تا ماهشهر در رأس اهداف خود قرار داده است. آمریکا همچنین مدعی است هدفش از حمله به مسیرهای جاده‌ای و ریلی، پل‌ها و زیرساخت‌های ارتباطی در منطقه نیز ضربه‌زدن به امکانات لجستیک ایران و نقل‌وانقالات نظامی است. هرچند عدم رعایت اصولی مانند تناسب، احتیاط و تمایز، تردیدی در جنایت جنگی بودن این حملات باقی نمی‌گذارد.

تحت فشار قراردادن نظام از طریق تضعیف شرایط اقتصادی کشور، تخریب بنادر و راه‌های ارتباطی و محدودشدن امکان انتقال مواد و اقلام مصرفی، صنعتی و سوختی موجود در جنوب به سایر نقاط کشور از اهداف ثانوی از عوارض جانبی این جنگ است و خسارات آن عمدتاً متوجه غیرنظامیان می‌شود. آمریکا ظاهراً تصور می‌کند که با اعمال فشار از این طریق می‌تواند اهداف مذاکراتی‌اش را پیش ببرد. البته مشکل می‌توان احتمال داد که آمریکا از این طریق در تأمین امنیت تردها در تنگه موفق شود، چراکه تهدید موشکی یا پهپادی ایران علیه ترده‌ها می‌تواند از راه دور هم انجام شود.

سه شنبه ۳۰ تیر ۱۴۰۵
۶ صفر ۱۴۴۸
۲۱ جولای ۲۰۲۶
سال بیست‌ودوم
شماره ۵۴۳۲
۴۰ هزار تومان
۸ صفحه

میانجیگری قطر و پاکستان در سایه ارسال تجهیزات نظامی آمریکا؛

آیا بازگشت به قبل از ۱۸ تیر ممکن است؟

روزنه‌ای برای احیای آتش‌بس

وحیده کریمی؛ تفاهم‌نامه اسلام‌آباد که چندی‌پیش به امضای رؤسای جمهور ایران و آمریکا رسید، در عمل به یکی از کوتاه‌عمرترین توافقات دیپلماتیک تاریخ معاصر خاورمیانه بدل شده است. آنچه به عنوان یک «یادداشت‌تفاهم» ۱۴‌بندی برای مهار تنش و ایجاد پنجره‌ای برای گفت‌وگو طراحی شده بود، اکنون در کمتر از چند هفته به متنی بی‌اعتبار در کشاکش نقض‌های متقابل و افزایش محسوس توان نظامی طرفین تبدیل شده است. میانجیگران منطقه‌ای «به ویژه قطر و پاکستان» اینک در موقعیتی دشوار، سعی در بازسازی همان پنجره‌ای دارند که خود طرفین درگیری، با اقدامات میدانی و نظامی، آن را تخریب کرده‌اند.متن تفاهم‌نامه که در ۱۴ بند تنظیم شده بود، در عمل با لغو مجوز فروش نفت ایران از سوی آمریکا و ورود آمریکا برای مدیریت عبور و مرور در

گزارش میدانی «شرق» از رسیدن نشانه‌های فشار معیشتی به محله‌های مرفه پایتخت و تغییر الگوی مصرف

کوچک شدن سبد خرید از زعفرانیه تا تهرانسر

صفحه ۵

یادداشت

بحران انرژی یا بحران هویت؟

چرا مدیریت مصرف در ایران بدون بازآفرینی «برند حکمرانی انرژی» شکست می‌خورد؟

محمدرضارستمی

مشاور عالی برند و راهبری سازمان

تبلیغاتی و توصیه‌های اخلاقی، اثرگذاری محدودی خواهند داشت. از منظر مدیریت برند، هر نظام حکمرانی نیز مانند هر سازمان یا شرکت، دارای برند است. برند حکمرانی انرژی یعنی مجموعه برداشت‌ها، احساسات و میزان اعتماد مردم نسبت به عدالت، شفافیت، کارآمدی و آینده‌نگری سیاست‌های انرژی. اگر این برند ضعیف باشد، بهترین سیاست‌های فنی نیز با مقاومت اجتماعی مواجه خواهند شد. از این منظر، مدیریت مصرف انرژی باید از یک پروژه فنی به یک پروژه ملی بازآفرینی اعتماد تبدیل شود. این تحول نیازمند یک راهبرد ملی جدید است؛ راهبردی که می‌توان آن را «برند ملی مدیریت مصرف انرژی» نامید. این راهبرد بر پنج محور استوار است.

نخست، بازتعریف هویت مصرف‌کننده. مردم نباید صرفاً «مصرف‌کننده انرژی» تلقی شوند، بلکه باید خود را «شریک امنیت انرژی کشور» بدانند. دوم، شفافیت کامل. شهروند باید بداند هر کیلووات ساعت صرفه‌جویی

شرق

یادداشتی از یهمن بازگانی به‌مناسبت بازنشر «خطاب به پروانه‌ها» رضا براهنی پس از سال‌ها

تئوری تناقض براهنی

۷

در «شرق» امروز می‌خوانید: لک علیه بیرانوند: امتیاز می‌گیری! • وقتی یکی همه مسئولیت‌ها را بر عهده می‌گیرد • پایان رؤیای آلبی سلسنه در فینال

برگزیده‌ها

اوکراین با پرتاب بیش از ۴۰۰ پهپاد بدون سرنشین پایتخت روسیه را در نگرانی فروبرد

باران پهپاد در آسمان مسکو

فشارهای عجیب و ادامه‌دار رگولاتوری بر پلتفرم‌های خرید و فروش آنلاین طلا همچنان ادامه دارد

خرید و فروش پیشرفته طلا زیر تیغ دولت

استراتژی دشمن برای بی‌حس کردن جامعه

عادی‌سازی جنگ

یادداشتی از قادر باستانی

روایت خانواده‌هایی که با بی‌کاری کاهش درآمد و افزایش هزینه‌ها روبه‌رو شدند:

چند پله عقب رفتیم

جام ۲۰۲۶

حمله همه‌جانبه سرمربی تیم ملی به منتقدین

فرار رو به جلوی ژنرال

یادداشت

«شاید» و «باید» تصمیم‌گیری

حسین حقگو

کارشناس اقتصادی

«با شاید که نمی‌شود تصمیم گرفت، باید قطعی تصمیم گرفت. اس‌ا و اگر ندارد و نمی‌شود با سرنوشت کشور و مردم قمار کرد.»

(عباس عراقي – ۱۴۰۵/۴/۲۸)

«ارتباط» عامل ایجاد و لازمه و ضامن بقای جوامع بشری است. بدون این مؤلفه بنیادین که خرد جمعی و منطق تصمیم‌گیری را می‌سازد، نه اجتماعات انسانی شکل می‌گرفت و نه دوام می‌آورد. در گذشته‌های تاریخی و جهان امروز، کشورهایی مانده و ماندگار شده و آثار تمدنی از خود بر جای نهاده‌اند و در مسیر ساختن امروز جهان مؤثرند که زنجیره ارتباطی و تعاملی آنها در داخل و خارج مرزهایشان مستحکم‌تر و گسترده‌تر بوده است…

این گفت‌وگو را در صفحه ۲ بخوانید.عکس:سهیل تانکی شرق

۵

۴

۳

۲

۱

۰

۰

۰

۰

۰

۰

۰

۰

۰

۰

۰

۰

۰

۰

۰

۰

۰

۰

۰

۰

بازگشت همه به سوی خداست

با کمال تأثر و تأسف خبر فوت

مرحوم آقای مهندس سیروس فرمانفرمائیان

را شنیدیم که بزرگ خاندان فرمانفرمائیان و از مهندسين

و مديران لايق ایرانی در اسپانيا بودند. مراتب تأثرو

تأسف ما خدمت خاندان فرمانفرمائیان و افشار قاسملو

و همسر ارجمند و باوفای ایشان سرکار پروین خانم و

فرزندان ارجمند ایشان سرکار کتایون خانم و آقایان

اردوان و آرش فرمانفرمائیان و خانواده‌های محترم‌شان

که خدوند غرق رحمت‌شان فرماید.

حاج عباسعلی فروزان، علی‌اکبر فروزان

همکار گرامی آقای حسن کیوانلو

مصیبت وارده را خدمت شما تسلیت عرض می‌کنیم.

از خداوند متعال برای آن مرحومه، علو درجات و برای

بازماندگان صبر و اجر مسئلت داریم.

روزنامه شرق

۳

صفحه

۳

۳

۳